

КОНКУРС ЗА ГЛАВЕН АСИСТЕНТ

За нуждите на отдел „Фондове“, НАИМ-БАН

КУЛТУРАТА ПРЕЗ РИМСКАТА ЕПОХА В БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ (I - IV в.)

ПРОГРАМА

1. Историческо и културно развитие в българските земи през Римската епоха (I - IV в.).
2. Развитие на селищната система и пътната мрежа в българските земи през Римската епоха (I - IV в.).
3. Градоустройство, техники на градеж и архитектурни детайли в българските земи (I– IV в.).
4. Религия и votivни паметници от камък в българските земи през римската епоха.
5. Култова архитектура и архитектурни детайли в българските земи през римската епоха.
6. Скулптурни паметници в българските земи през римската епоха.
7. Добив и обработка на камък в българските земи през Античността – кариери, инструментариум, техники.
8. Некрополи в българските земи през римската епоха. Погребални практики и гробни съоръжения, гробен инвентар. Отражение на християнството в погребалните практики и ритуали
9. Каменна пластика, надгробни паметници, мозайки и живопис в българските земи през римската епоха.
10. Оръдия на труда и оръжия, торевтика и ювелирство, артефакти от кост и стъкло в българските земи.
11. Битова керамика от римската епоха: основни категории, импорти и местни производства, амфорна тара, лампи. Строителна керамика.
12. Колекцията на НАИМ при БАН от каменна пластика.

13. Състояние, научна концепция и възможности за развитие на постоянната експозиция.
14. Нормативна уредба на музейното дело в Република България.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Александрова, С.** Типология и хронология на керамиката, изработена на ръка от римския и ранновизантийския период (I–VI в.) на територията на България (Дисертации, 7). София, 2013.
- Ангелов, А.** Марцианопол – история и археология. Варна, 1999.
- Бобчев, С., 1942.** Храмъ на Сераписа въ София. ИАИ 1941-1942, т. 14, 218-222.
- Бобчев, С., 1948.** Нови данни за “Одеона” в Nicopolis ad Istrum. РП, 1, 116-145.
- Бобчев, С., 1955.** Един Митреум в Сердика. – в: Сб. Гаврил Кацаров (= ИАИ, XIX, ч. 2), 207-217.
- Бобчев, С., 1970.** Римо-коринтски капители от югозападна и северна България и мястото им в развитието на римо-коринтския капител. ИАИ, XXXII, 91-128.
- Бобчев, С., 1981.** По въпроса за термоперипатоса на Никополис ад Иструм. Археология, 3, 8-15.
- Бориславова, Н.** Амфори от римската провинция Тракия (I – III век). Автореферат на дисертация, София, 2018.
- Ботева Д.** Долна Мизия и Тракия в римската имперска система (193-217/218 г. сл. Хр.). София, 1997.
- Боянов, И.** Дискодуратере и емпориите в римска Тракия. София, 2014.
- Вагалински, Л.** Излъскана керамика от I – началото на VII век южно от Долен Дунав (България). София, 2002.
- Вагалински, Л.** Кръв и зрелища. Спортни и гладиаторски игри в елинистическа и римска Тракия. София, 2009.
- Вачева, Кр. 1979:** За терминологията на строителните техники през античността. – Археология, 1, 1-10.
- Вачева, Кр. 1984:** Opus quaratum в българските земи (V в. пр. н. е. – IV в. на н. е.). – Археология, 2-3, 15-30.
- Велков, В., 1988.** Античният Дуросторум. – В: Дуросторум-Дръстър-Силистра. Сборник с изследвания на ИМ-Силистра. Силистра, 1988, 25-32.
- Велков, В., Л. Огненова-Маринова, Ж. Чимбулева. 1991.** Месамбрия – Месемврия – Несебър. София, 1991.
- Венедиков, Ив., Петров, Т., Кузупов, Б.** Античната гробница край Поморие. София, 1960.
- ВИА 1973: Всеобщая история архитектуры. II, Москва.**
- Владкова, П.** Технология, функции и типология на предметите от кост и рог в Долна Мизия и Тракия през I-IV век (в границите на днешна България). Автореферат. В. Търново, 2005.
- Владкова, П.** Античен производствен център при Павликени (Долна Мизия). "Дар-РХ", Велико Търново, 2011.
- Владкова, П.** Novae. Изделия от кост и рог. „Дар-РХ“, Велико Търново, 2018.
- Вълева, Ю.** Римската живопис в балканските провинции. – Проблеми на изкуството, 1991, № 3, 42-49.
- Вълчев, И.** Извънградските светилища в римската провинция Тракия (I–IV век). София,

2015.

Генадиева, В., Чохаджиев, Ст. Археологически паметници от Кюстендилско. Част I. Археологически паметници от Кюстендилското Краище. Велико Търново, 2002.

Генчева, Е. Римските фибули от България от края на I в. пр.н. е. до края на VI в. от н. е. Велико Търново, 2004.

Геров, Б. Романизмът между Дунава и Балкана. Ч. II. От Хадриан до Константин Велики. – Годишник на Софийския университет, Филологически факултет, XLVII (1950/1952 г.). София, 1953, 17–409.

Геров, Б. Проучвания върху западнотракийските земи през римско време. Ч. I. – Годишник на Софийския университет, Филологически факултет, LIV, 3, 1959/60, София, 1961.

Геров, Б. Проучвания върху Западнотракийските земи през римско време. Ч. II. – Годишник на Софийския университет, Факултет по западни филологии, LXI, 1, 1967. София, 1967.

Геров, Б. Проучвания върху Западнотракийските земи през римско време. Ч. III. – Годишник на Софийския университет, Факултет по западни филологии, LXII, 2, 1969, 121–246.

Геров, Б. Земевладението в римска Тракия и Мизия (I–III в.). Годишник на Софийския университет, Факултет по класически и нови филологии, LXXII, 2, 1977. София, 1980.

Гетов 1970: Л. Гетов. Погребални обичаи и гробни съоръжения у траките през римската епоха (I–IV в.). - Археология 1, 1-12.

Гетов, Л. 1978: За вноса на саркофази в Одесос през римската епоха. – Археология, 2, 13-19.

Горова, Д. 1978: Нови археологически находки от римската пътна станция Казалет. – МПК, 2, 18-21.

Димитров, Д. П. Антични паметници от Стара Загора и нейната околност. – ИАИ VII, (1932–1933), 1933, 291-312.

Димитров, Д. П. Надгробните плочи от римско време в Северна България. София 1942.

Димитров, Д. П. 1965: Архитектурата по българските земи от най-старо време до създаването на Българската държава в VII в. – В: Кратка история на Българската архитектура. С., 7-58.

Димитров, З. Типология на архитектурните детайли в Долна Мизия и Тракия през римската епоха (I–III в. сл. Хр.). - В: Археология на България. Т. 1. (под съставителството на Р. Иванов). София, 2004, 203-256.

Димитров, З. 2005: Nicopolis ad Istrum, Philippopolis, Augusta Traiana – общи белези в архитектурната украса. - Известия на РИМ-Велико Търново, XX, 2005, 92-104.

Димитров, З. 2006: Фриз-архитравни блокове от храма на Фортуна в Ескус във фонда на Националния археологически музей. – Известия на археологическия институт, XXXIX, 2006, 193-230.

Димитров, З. 2007: Архитектурна декорация в провинция Долна Мизия (I–III в). София, 2007.

Димитров, З. 2008a: Коринтски капители от Сердика през римската епоха. - В: Югоизточна Европа през античността VI в. пр. Хр. - началото на VII в. сл. Хр. *Studia in honorem Aleksandrae Dimitrova-Milcheva*, 2008, 209-234.

Димитров, З. 2008b: Типове лесбийска кима от Долна Мизия и Тракия през римската епоха. - В: Д. Гергова, А. Божкова, Хр. Попов, М. Кузманов (ред.). *Phosphorion. Studia in honorem Mariae Šičíkova*. София, 2008, 507-533.

Димитров, З. 2009. Развитие на коринтския ордер във Филипопол през римската епоха. - Годишник на Регионален Археологически Музей-Пловдив, XI, 2009, 85-114.

Димитров, З. 2010. Амфитеатър в Дуросторум (?). – В: К. Рабаджиев. (ред.). *Stephanos Archaeologicos in honorem Professoris Stephcae Angelova (= Studia Archaeologica Universitatis Serdicensis, Suppl. V)*. София, 2010, 327-340.

Димитров, З. 2016. З. Димитров. Бази и постаменти в Долна Мизия и Тракия през римската императорска епоха. – В: Н. Овчаров, М. Даскалов (ред.). Сборник в чест на проф. Виолета Нешева. София, 2016, 441-454.

Димитров, З., Станев, К. 2013: Карьерите на римския Филипопол. – *Археология*, 2, 2013, 25-37.

Димитрова-Милчева, Ал. Антични геми и камеи от Националния археологически музей. София, 1980.

Димитрова-Милчева, А. Проучвания на римската култура в България през 1974–1984 г. Резултати и проблеми. – *Археология*, 1984, 4, 9-21.

Димитрова, Д. Гробни могили, светилища и селища от римската епоха (I–IV в.) в Долината на тракийските владетели. – В: *Земите на България-люлка на тракийската култура*, 2. София 2005, 125-128.

Димитрова-Милчева, А. Художествената керамика от Тракия и Мизия (I–III в.). – *Анали* 2 (1995), № 3-4, 70–83.

Димитрова-Милчева, Ал. Сандански /Sandanski/ /Свети Врач/ от Античността до Средновековието. – В: *Римски и ранновизантийски градове в България. Studies in Memory of prof. Teofil Ivanov*. Авторски колектив под съставителството и редакцията на ст. н. с. I дин. Румен Иванов. Том I, София, 2002, 269-295.

Динчев, В. Полуградските неукрепени селища през римската, късноримската и ранновизантийската епоха (I–началото на VII в.) в днешните български земи. – *История* 1996, 3-4, 99-104.

Динчев, В. Римските вили в днешната българска територия. София. 1997

Динчев В. Селата в днешната българска територия през римската епоха (I – края на III в.). – *ИНИМ*, 11, 2000, 185-219.

Думанов, Б. Римското ювелирство в Мизия и Тракия. – *Археология на Българските земи*, т. 3, София 2008, 97-118.

Иванов, М. Импортни саркофази от България II-III в. Производствени центрове, хронология и пътища на разпространение. – *Год. на АИМ II* (2002), 261–273.

Иванов, М. Римска надгробна плоча от Български извор, Ловешко. – *Археология*, 2003, 4, 24-29.

Иванов, М. Надгробни паметници от провинция Тракия I–III в. Автореферат на дисертация за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“. София 2004.

Иванов, М. Наблюдения върху местоположението и начините на издигане на римските надгробни стели и ари от провинция Тракия. – Милчева, М. (ред.). *Stephanos Archaeologicos in honorem Professoris Ludmili Getov. Studia Archaeologica Universitatis Serdicensis Suppl. IV, Sofia*, 2005, 333-342.

Иванов, М. Надгробните плочи от Сердика (II–III в.). – *Археология* 2006, 1-4, 38-46.

Иванов, М. Конникът върху надгробните паметници от Долна Мизия и Тракия (I–IV в. сл. Хр.). – В: Ботева-Боянова, Д. (съставител). *Образ и култ в Древна Тракия. Аспекти на формирането на тракийския образен език*. Велико Търново 2006, 80-128.

Иванов, М. Поморийската гробница в контекста на мавзолеите с центричен план в Римската империя. – *Археология*, 2007, 1-4, 32-37.

Иванов, М. Социална и културна принадлежност в провинция Тракия според надгробните паметници. – В: *Cherakleous Soterios Thasion. Изследвания в чест на Иля Прокопов от приятелите и учениците му по случай неговата 60- годишнина*. Фабер, Велико Търново 2012, 743-757.

Иванов, М. Сердика от Клавдий до Хадриан. Разкопки и проучвания, том 45, София,

2020.

Иванов, М., Кацарова, В. Усет за разкош. Римски мозайки от България. Каталози, том XVII. София: НАИМ-БАН, 2019.

Иванов, Р. (ред.) Римски и ранновизантийски градове в България: Т. 1. София, 2002; Т. 2. София, 2003; Т. 3. София, 2008.

Иванов, Р. (ред.) Археология на българските земи: Т. 1. София, 2003; Т. 2. София, 2006; Т. 3. София, 2008.

Иванов Т. Урбанизация и укрепителна система в Тракия и Долна Мизия (I–IV в.). – В: България 1300. Институции и държавна традиция. С., 1981, Т. I, 91–106.

Иванов, Т., 1954. Римска мозайка от Улпия Ескус. София.

Иванов, Т., 1960. Паметници от Пауталия. ИАИ, т. XXIII, 223-226.

Иванов, Т., С. Бобчев 1964. Разкопки върху площта на хотел “Балкан” в центъра на София през 1952-53 г. – In: Сб. Сердика. Археологически материали и проучвания, I, София, 1964, 9-77.

Иванов, Т., 1965. Абритус – Водач на античния град край Разград. София 1965.

Иванов, Т., 1979. Някои аспекти върху архитектурата на агората на Никополис ад Иструм. Археология, 3, 1-11.

Иванов, Т., 1980. Термоперипатът в Никополис ад Иструм. Археология, 2, 1-15. БИБ, кн. 1, 8-26.

Иванов, Т., 1998. Гражданската базилика на форума на град Улпия Ескус. *Seminarium Thracicum* /първи академични четения в памет на академик Гаврил Кацаров/, т. 3, 171-180.

Иванов, Т., Р. Иванов 1981. *Aedes thensaurorum* на Филипопол. Археология, кн. 1-2, 20-27.

Иванов, Т., 1992. Отново за Термоперипатът в Никополис ад Иструм. ГНАМ, т. VIII, 151-156.

Иванов, Т., Р. Иванов 1998. Улпия Ескус. Римски и ранновизантийски град. т. I, София 1998.

Иванов, Т., 2000. Улпия Ескус – римски и ранновизантийски град при Дунав. – In:

Иванов, Т., Иванов, Р. Никополис ад Иструм. Т.1. С. 1994

Иванов, Т., Михайлов, Г. Погребални обичаи. Религия (I–III в.). – В: История на България. Том 1: Първобитно-общинен и робовладелски строй. Траки. София, 1979, 363-369.

Игнатов, В. За някои аспекти на погребалния обред в Тракия през I–IV в. – Археология, 1996, 2-3, 59-63.

Игнатов, В. Погребални комплекси с коли в римската провинция Тракия (ср. I–III в.). – В: Дисертации, том 11, Българска академия на науките, Национален археологически музей. София 2018.

Кабакчиева, Г. Състояние на проучванията на керамиката от римската епоха в Южна България. – В: България 1300. Институции и държавна традиция. II, София 1981, 101-117.

Кабакчиева, Г. Типология и хронология на глинени червенолакови паници от Тракия – Археология 1983, 4, 1-12.

Кабакчиева, Г. Керамика от вилата при Ивайловград, II–IV в. – РП XV, 1986, 1-158.

Кабакчиева, Г. Червенолаковата керамика от Тракия I–IV в. София 1986, 1-20.

Кабакчиева, Г., 2000. Oescus. Castra Oescensia. Ранноримски военен лагер при устието на Искър. София.

Кацарова, В. Пауталия и нейната територия през I–VI в. Велико Търново, 2005.

Кацарова, В. Римските вили от градската територия на Пауталия. – *Studia in Honorem Aleksandrae Dimitrova Milcheva*. Югоизточна Европа през античността VI в. пр. Хр.–

нач. на VII в. сл. Хр., София 2008, 200-208.

Кацарова, В. Светилино на нимфите и Афродита при с. каснаково – нови археологически проучвания на т. нар. театър през 2014 – 2015 г. – В: Божкова, Б., Генчева, Е. (ред.) *In memoriam Ivani Venedikov* по случай 100-годишнината от рождението му. ГНАМ, Том XIV, 2020, 271- 284.

Кесякова, Е. Филипопол през римската епоха. София. 1999.

Колева, М. Възможности за датирание на римските скулптурни паметници. – В: Сборник в памет на академик Д. П. Димитров. София, 2013, 429 – 437

Колева, М. Римска идеална скулптура от България. София, 2017.

Колекция Арес. Каталог. София. 2000.

Кузманов, Г. Антични лампи. Колекция на НАМ. София. 1992.

Кузманов, Г., Минчев, А. Антични лампи. Колекция на РИМ Варна (ИНАИ, XLV). София, 2018.

Кузьмина, Ю. О критериях идентификации античных святилищ. Российская археология, 2011, № 3, 33–41

Лозанов, И. Филипопол и стратегиите в римска Тракия. – В: *The Roman and Late Roman city. The International Conference (Veliko Turnovo 26–30 July 2000)*, 2002, 290-292.

Лозанов, И. Бележки върху развитието на Филипопол в ранната история на римска Тракия (I в.–първа четвърт на II в.). – В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*, Исторически факултет-специалност Археология. Том 3, 231-244.

Лозанов, И. Кабиле през късноелинистическата и римската епоха: Проблеми на селищното развитие – II в. пр. Хр.–IV в. сл. Хр. – В: *Поселищен живот в Тракия. IV Международен симпозиум*, София 2006, 145-176.

Лозанов, И. Град и територия в Югоизточна Тракия: 148 г. пр. Хр. – 46 г. Автореферат за присъждане на образователната и научна степен „доктор“, София, 1-47.

Любенова, В. Античен производствен и търговски център край Радомир. – *Археология*, XXVII, 1985, № 3, 26-37.

Любенова, В. Непубликувани оброчни паметници от римската епоха във фонда на музея в Перник. *Известия на Регионалния исторически музей – Перник*, 1, 2008, с. 45 – 86

Маджаров, М. Непубликувани оброчни релефи в Хисарския музей. *ИМЮБ*, 9, 1983, с. 61 – 68

Маджаров, М. Римският път Ескус–Филипопол. Пътни станции и селища. Пловдив 2004.

Маджаров, М. Римски пътища в България. Принос в развитието на римската пътна система в провинциите Мизия и Тракия. Велико Търново, 2009.

Матеев, М. Филипопол – древният Пловдив. Архитектура и градоустройство. Пловдив, 1993

Мешекков, Ю., Стайкова-Александрова, Л. Антична бронзова пластика II–III в. от фонда на исторически музей Кюстендил. София 1997, 1-64.

Милчева, Р. Гирляндни остотеки от долината на Средна и Долна Струма. Фабер, 2017.

Мирчев, М. 1958: Паметници на гробната архитектура в Одесос и неговата околност. – В: *Изследвания в част на акад. Д. Дечев. С.*, 569-582.

Мирчев, М. 1967: За античните храмове в Одесос. – *ИНМВ*, III (XVIII), 21-39.

Панайотова, К. (ред.) 2021. *In memoriam Theophili Ivanov*. По случай 100-годишнината от рождението му. ИНАИ XLVIII (48)

Младенова, Я., 1970. Облицовъчни капители от римската вила край Ивайловград. *ИАИ*, т. XXXII, 129 - 147.

Младенова, Я., 1973. Мраморната инкрустация в римската архитектура. Автореферат на дисертация за получаване на степен к. и. н., София.

- Младенова, Я., 1975.** Римската вила при Ивайловград. Мраморна стенна декорация /Албум/. София.
- Младенова, Я., 1979.** Афродизийски скулптори-декоратори в Тракия. Списание “Изкуство”, кн. № 9, 45-47.
- Младенова, Я., 1991.** Римската вила край Ивайловград. София.
- Мънзова Л.** Античната скулптура в България. С., 1978.
- Николов Д.** Организация на градовете в Римска Тракия. – В: Поселищен живот в Древна Тракия. Първи национален симпозиум. Ямбол, 1982, 90–100
- Паскова, С., Вълчев, И.** Ранното християнство в Никополис ад Нестум и градската му територия (I–VI в.). – ИИМ–Кюстендил 8, 2007, 369-377.
- Пичикян, И. Р. 1984:** Малая Азия – Северное Причерноморье. Античные традиции и влияния. Москва.
- Петров, Т., 1967.** Амфитеатърът на римският град Марцианопол. МПК, т. VII, кн. 1, 7-10.
- Петрова, Св., 1985.** Римо-йонийски капители от Мизия, Археология 1985, 3, 15-25.
- Петрова, Св., 1988.** Капителът през римската епоха в Мизия и Тракия. Автореферат на дисертация за присъждането на званието доктор, София.
- Петрова, Св., 1990 а.** Композитния капител в Мизия и Тракия. Археология, 1, 44-47.
- Петрова, Св., 1990 б.** Типология и особености на римо-дорийския капител. Археология, 3, 8-15.
- Петрова, Св., 1992 а.** Четирилистни колонни римо-коринтски капители от фонда на НАМ-София. Археология 1992, 4, 42-45.
- Петрова, Св., 1992 б.** Един фриз-архитрав от фонда на НАМ-София, ГНАМ, т. VIII, 157-160.
- Петрова, Св., 1993.** Фриз-архитрав от Филипопол във фонда на НАМ, ГНАМ, т. IX, 65-69.
- Петрова, Св., 1996 а.** Антови римо-коринтски капители от Мизия и Тракия. Археология 1996, 3, 45-51.
- Петрова, Св., 1996 б.** Римо-йонийски капители от Мизия и Тракия, I - IV век. София.
- Петрова, Св., 2000.** Фигурални капители с орел от Мизия и Тракия. Археология, 1-2, 13-19.
- Петрова, Св., 2002 а.** Антични ранновизантийски детайли от базиликата “Св. Никола” в Мелник. Археология, кн. 1, 58-63.
- Петрова, Св., 2002 б.** Архитектурни детайли от I-III в. от Деултум. Археология, кн. 3, 34-43.
- Попов, И., М. Иванова 1963:** Класически архитектурни форми. София.
- Попова-Мороз, В.** 24 древни мозайки от България. С., 1987.
- Попова-Мороз, В.** Римската портретна пластика от Бесапара и нейната територия. – ГНАМ 8 (1992), 203–214.
- Попова-Мороз В.** Римската портретна пластика и императорската пропаганда в Мизия и Тракия. – Проблеми на изкуството 26 (1993), № 2, 14–22.
- Попова-Мороз, В.** Римската портретна пластика от Августа Траяна и нейната територия. – В: Гочева, З. (ред.) Studia in memoriam Georgi Mihailov (=Thracia Antiqua 10). София, 1999, 309–334.
- Праматаров, К.** Извънградски некрополи в провинция Тракия (I – III в.). Автореферат за присъждане на научна и образователна степен „доктор“, София, 2018.
- Праматаров, К.** Въоръжение в могилни гробни комплекси от провинция Тракия (I – III в.). – Известия на Национален исторически музей-София, т. XXXII, 2020, 106 – 125.

- Прешленов, Х. 2002.** Одесос (Odessos, Odessus), Функционално-градоустройствена схема и архитектурни пространства (VI в. пр.Хр. - VII в. сл. Хр.). В: Римски и ранновизантийски селища в България, т. I, София, 2002, 59 – 80.
- Прешленов, Х. 2002.** Месамбрия Понтика (Mesambria Pontica). Топография и пространствено развитие през античността. В: Римски и ранновизантийски селища в България, т. I, София, 2002, 231 – 236.
- Русева, М.** Гробница, хероон, или светилище. – МПК 1987, 1, 30-33.
- Русева-Слокоска, Л.** Пауталия, том. 1. Топография, градоустройство и укрепителна система. София 1989.
- Русева-Слокоска, Л.** Римските накити от съкровището от с. Николаево. – Нумизматика и сфрагистика 1999, 59–69.
- СЕРДИКА: Т. I (Герасимов, Т. /ред./),** София, 1964; Т. II (Велков, В. и др. /ред./), София, 1989.
- Слокоска, Л.** Избрана антична скулптура. Избрани скулптурни паметници. Археологически институт с музей при БАН. Водач. София, 1999, 6 – 11.
- Слокоска, Л. и др. (ред.)** Римският и късноантичният град. София, 2002.
- Станчева, М.** Некрополът. – В: София – древна и млада. Сборник. София 1980, 23-26.
- Тачева, М.** Държавни институции и традиции в Древна Тракия (III в. пр.н.е.–III в. от н.е.). – В: България 1300: Институции и държавна традиция, т. I, София 1981, 67-77.
- Тачева, М.** Проблеми на тракийската политическа история (II в. пр.н.е.– 45 г. от н.е.). – ГСУИФ 76, 1983, 51-67.
- Тачева, М.** История на българските земи в древността. Ч. 2. София, 1987.
- Тачева, М.** Власт и социум в римска Тракия и Мизия. София, 2000.
- Тачева, М.** Власт и социум в римска Мизия и Тракия. Ч. 2. София, 2004.
- Тачева, М.** За римските провинции Долна Мизия и Тракия (I–III в.) – В: Иванов, Р. (ред.) Археология на българските земи, т. 1, София, 2004, 49-75.
- Тонев, Л.** Градоустройството по българските земи през античността. София, 1995
- Топалилов, И.** Гробните съоръжения в некрополите на римския и късноантичния Филипопол. – В: (Гергова, Д. ред.) Phosphorion. Studia in honorem M. Čičikova. София 2008, 556-673.
- Топалилов, И.** Римският Филипопол. Т. 1. Топография, градоустройство и архитектура. Велико Търново, 2012.
- Торбов, Н.** Антични лампи от Северозападна България. Враца, 2014
- Христов, И.** Светилище на Зевс и Хера на връх Кози Грамади в Средна гора. София, UNICART, 2014.
- Христов, И., Торбатов, С., Иванова, Б., Иванов, С., Нинов, Л.** Светилище на Тракийския конник край Состра. София, UNICART, 2013, с. 141 – 188.
- Филов, Б.** Антични паметници в народния музей. – ИБАД III, (1912–1913), 1913, 1-52.
- Цончев, Д., 1956.** Приноси към проучването на римската архитектура в България. ГМПО, т. II, 141-175.
- Цървов, Ив., 1985.** Проучвания в Никополис ад Иструм. Обекта “Перистил” и фланкиращите го улици. ГМСБ, т. 11, 35-40.
- Цървов, Ив., 1998.** Никополис ад Иструм: Архитектурен ред на портика в югозападния край на агората. ИИМВТ, т. XIII, 111 - 117.
- Цървов, И. Някои аспекти на култа към Тракийския конник в regio Nicopolitana ИИМВТ, 4, 1999, с. 78–87.
- Цървов, Ив.** Дикилиташ–Стълбо–Марков камък–Лисичерски стълб. Един хероон?. – В: Юбилеен сборник „30 години Великотърновски клон на съюза на учените в България“. Книга 1. Велико Търново, 11-118.
- Цървов, Ив.** Акведуктите по българските земи (II–VI век). Велико Търново, 2017.

- Чолаков, И.** Римски декоративен бронз от провинция Тракия (I–III век). Автореферат на дисертация за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“. София, 2005.
- Чолаков, И.** Римски и ранновизантийски метални инструменти от територията на България (I – началото на VII век). София, 2010.
- Altmann, W. 1902.** Architektur und Ornamentik der antiken Sarkophage. Berlin.
- Bessac, J. 1987:** L'outillage traditionnel du tailler de pierre de l'Antiquité à nos jours. Revue Archeologique de Narbonnaise. Supplément 14. Paris.
- Biernacki, A., 1997.** Remarks on Early Christian architectural Details Made of Proconnesian Marble and Found in Novae (Moesia Inferior). – In: Late Roman and Early Byzantine Cities on the Lower Danube (from the 4th to the 6th Century A. D.). International Conference Poznan, Poland (15-17 November 1995), Studies and Materials, Poznan 1997, 71-81.
- Biernacki, A., J. Skoczylas 2002.** The Classification of Rock Material in Juxtaposition with the Typology of the Inscribed Pedestals in Novae. – In: The Roman and Late Roman City. The International Conference (Veliko Turnovo 26-30 July 2000), Sofia 2002, 203-210.
- Biernacki, A., J. Skoczylas 2003.** The Classification of Rock Material in Juxtaposition with the Typology of Capitals in *Novae*. Novaensia, 14, 197-204.
- Boteva, D.** A New Approach to the Monuments of the Thracian Horseman. Archaeologia Bulgarica, 1997, No1, 25–29.
- Boteva, D.** The “Thracian Horseman” Reconsidered. – In: Haynes, I. P. (ed.). Early Roman Thrace. New Evidence from Bulgaria. (Journal of Roman Archeology. Supplementary Series 82). Portsmouth, 2011, p. 84 – 105.
- Boyadjiev, S.** Essai de classification typologique de l'architecture funéraire en Moesie et en Thrace au 2-ème–6-ème siècle. – AB 2003, 3, 43-76.
- Cholakov, I.** Chariot bronze from Thrace. The antique bronzes: typology, chronology, authenticity. – In: The Acta of the 16th International Congress of Antique Bronzes, Organised by the Romanian National History Museum, Bucharest, May 26th–31th, 2003, 2004, 105-118.
- Conrad, Sv., 2002.** Die Grabdenkmäler aus dem Territorium von Nicopolis ad Istrum. – In: The Roman and Late Roman City. The International Conference (Veliko Turnovo 26-30 July 2000), Sofia 2002, 104-114.
- Conrad, S.** Die Grabstelen aus Moesia Inferior. Untersuchungen zu Chronologie, Typologie und Ikonografie. Leipzig, 2004.
- Dimitrov, Zdr., 2002 a.** Ionic Capitals from Nicopolis ad Istrum. – In: The Roman and Late Roman City. The International Conference (Veliko Turnovo 26-30 July 2000), Sofia 2002, 99-103.
- Coulton, J. J. 1979:** Doric capitals: A proportional analysis. – BSA, 74, 81-153.
- D'Ambra, Eve.** Art and Identity in the Roman World. London: Weidenfeld & Nicolson, 1998.
- Dunbabin, K.** Mosaics of the Greek and Roman World. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1999.
- Gazda, E. (ed.).** Roman Art in the Private Sphere: New Perspectives on the Architecture and Décor of the Domus, Villa and Insula. Michigan: The Univ. of Michigan Press, 1994
- Georgiev, P., 1983.** Architectural and Archaeological Problems on the Roman Thermae of Odessos. – In: Ancient Bulgaria. Papers presented to the International Symposium on the Ancient History and Archaeology of Bulgaria, University of Nottingham, 1981. Nottingham, 1983.
- Ginouvès, R., R. Martin 1985:** Dictionnaire méthodique de l'architecture grecque et romaine. I

- Ivanov, R., 2002.** Ehreninschriften aus Nicopolis ad Istrum (Regierungszeit der Severen). – In: *The Roman and Late Roman City. The International Conference (Veliko Turnovo 26-30 July 2000)*, Sofia 2002, 85.
- Ivanov, R. et al.:** Ivanov, R. (ed.), Lozanov, I., Ivanov, M., Sharankov, N., Orachev, A., Dalakov, St., Kamenarov, A., Nedyalkova, T., Atanasov, K., Pishtalova, E., Mac Concal, B. *Tabula Imperii Romani. K-35/2-Philippopolis*. Tendril Publishing House. Sofia 2012.
- Ivanov et al. (eds)** Recherches sur la culture en Mesie et en Thrace (Bulgarie), Ie - IVe siècle (Bulletin de l' Institut d' archeologie, XXXVII), Sofia, 1987.
- Ivanov, St.** Typology and Chronology of the Red Slip Ware from the Roman Manufacturing Complex in the Varbovski Livadi Site near Pavlikeni (North Bulgaria). *Archaeologia Bulgarica* XXIII, 1, 2019, 1–31.
- Ivanov T.** The Roman Cities of Moesia and Thrace (Modern Bulgaria). – In: *Ancient Bulgaria*, part 2, Nottingham 1983, 129–154.
- Ivanov, T., 1987.** Der Fortuna-Tempel in der Colonia Ulpia Oescensium in Moesia Inferior /heute VR Bulgarien/. *ИАИ*, XXXVII, 7-60.
- Ivanov, T., S. Stoyanov 1985.** ABRITUS. Geschichte und Archäologie. Rasgrad.
- Lugli, G. 1957:** *La tecnica edilizia romana –con particolare riguardo a Roma e Lazio*. Roma, I.
- Kautzsch, R., 1936.** Kapitellstudien. Berlin.
- Koch, G., 1993.** Römische Sarkophage. Darmstadt.
- Mărgineanu-Cărstoiu, M. 1990:** A computer analysis of ionic capitals. - *Dacia*, N. S., XXXIV, 77-110.
- Mărgineanu-Cărstoiu, M. 1994-1995:** Ein neuer Vorschlag für die statistische Analyse der Komposition der dorischen Kapitelle. - *Dacia*, N. S., XXXVIII - XXXIX, 55-108.
- Mărgineanu-Cărstoiu, M. 1996-1998:** Remarques sur les caractéristiques internes des chapiteaux ioniques: le support géométrique de la composition. - *Dacia*, N. S., 40-42, 141-265.
- Martin, R. 1965:** *Manuel d' architecture grecque. Matériaux et techniques*. Paris.
- Mckay A.G. Hauses,** *Villas and Palaces in the Roman World*. Thames & Hudson, 1975
- Mercklin, E., 1962.** *Antike Figuralkapitelle*. Berlin.
- Milčeva, R.** *Römische Porträts im Archäologischen Nationalmuseum, Sofia*. Langenweißbach, 2005.
- Miles, M. (ed.) 2016.** *A companion to Greek Architecture*. Chichester.
- Minchev, Al., 2002.** The “House of Antiope” – A Late Roman Residential House with Mosaics at Marcianopolis (Devnya, Bulgaria). – In: *The Roman and Late Roman City. The International Conference (Veliko Turnovo 26-30 July 2000)*, Sofia 2002, 245-255.
- Minchev, A. 2003.** Odessos. In: D. V. Grammenos, E. K. Petropoulos (eds.). *Ancient Greek Colonies in the Black Sea (Publications of the Archaeological Institute of Northern Greece 4)*,
- Napp, A., 1933.** *Bukranion und Guirlande. Beiträge zur Entwicklungsgeschichte der hellenistischen und römischen Dekorationkunst*. Wertheim am Main.
- Nikolov, D., 1976.** *The Roman Villa at Chatalka*. BAR, Supplementary Series, Vol. 17.
- Ognenova-Marinova L.** *Statuettes en bronze du Musée National archéologique à Sofia*. S.,1975.
- Oppermann, M. 2004.** *Die Westpontischen Poleis*. – *ZAKS*, 2, 2004.
- Oppermann, M.** *Der Trakische Reiter des Ostbalkanraumes im Spannungsfeld des Graecitas, Romanitas und Lokalen Traditionen*. Langenweißbach, 2006.
- Perkins, J. B. W., 1985.** *Roman Imperial Architecture*. London.
- Petrova, Sv., 2002.** The Capital of Roman-Ionic Order from Deultum. – In: *The Roman and Late Roman City. The International Conference (Veliko Turnovo 26-30 July 2000)*, Sofia 2002, 361-362.

- Popova-Moroz, V.** Cult aspects of the Roman Portraiture in Bulgaria. – In: *Helis III*. Sifia, 1994, 269 – 297.
- Press, L., B. Massalski, T. Sarnowski, W. Szubert, Z. Tabasz, J. Kotecki, W. Gacuta, K. Majewski 1977.** *Novae – Sektor Zachodni 1975*, Sprawozdanie tymczasowe z wykopalisk Ekspedycji Archeologicznej Uniwersytetu Warszawskiego. – In: *Archeologia – Wrozlav*, XXVIII, 155-205.
- Preshlenov, Hr. 2003.** *Mesambria*. In: Grammenos, D. V., E. K. Petropoulos (eds.) *Ancient Greek Colonies in the Black Sea. V. I*, Thessaloniki, 2003, 157 – 208.
- Ridjway, Br. 1966:** Notes on the development of the Greek Frieze. - *Hesperia*, 35, 188-204.
- Ridjway, Br. 1984:** *Roman Copies of Greek Sculpture. The problem of the Originals*. Ann Arbor. 1984
- Ronczewski, K., 1931.** Römische Kapitelle mit pflanzlichen Voluten. *JDAI*, Bd. 46, 2-102.
- Ronczewski, K., 1933.** Eine Kapitellgruppe aus hadrianischer Zeit. *JDAI*, AA, Bd. 48, 408-419.
- Ronczewski, K., 1934.** Einige Spielarten von Pilasterkapitelle. *JDAI*, AA, Bd. 49, 18-50.
- Ruseva-Slokoska, L.** *Roman Jewellery. A Collection of the National Archaeological Museum*. Sofia 1991.
- Seiler, Fl. 1986:** *Die griechische Tholos. Untersuchungen zur Entwicklung, Typologie und Funktion kunstmachigen Rundbauten*. Mainz am Rhein.
- Shoe, L. T. 1936:** *Profiles of Greek mouldings*. Mass., 2 vols., Cambridge.
- Shoe, L. T. 1950:** *Greek Mouldings of Kos and Rhodes*. – *Hesperia*, 19, 338-369.
- Slawisch, A.** *Die Grabsteine der römischen Provinz Thracia. Aufnahme, Verarbeitung und Weitergabe überregionaler Ausdrucksmittel am Beispiel der Grabsteine einer Binnenprovinz zwischen Ost und West*. Langenweißbach, 2007.
- Steingraber, St. 1999:** *Grabarchitektur und Grabmalerei in Thrakien und im vorrömischen Italien – eine vergleichende Studien*. – *Проблеми на изкуството*, 4, 53-68.
- Stewart, A. 1990:** *Greek Sculpture. An Exploration* Yale University Press. New Haven and London.
- Stoyanova, D. 2003.** *Hellenistic order architecture in Odessos*. In: Nikolova, L. (ed.). *Early Symbolic Systems for Communication in Southeast Europe (BAR International Series 1139)*, 2003, 573-575.
- Strocka, V. M., 1988.** *Wechselwirkungen der stadtrömischen und kleinasiatischen Architektur unter Trajan und Hadrian*. – In: *Ist. Mitt.*, 38, 291-307.
- Strong, D. E., 1953.** *Late Hadrianic Architectural Ornaments in Rome*. *PBSR*, vol. 21, 118-151.
- Toynbee, J. M. C., J. B. W. Perkins 1950.** *Peopled Scrolls: A Hellenistic Motif in Imperial Art*. *PBSR*, XVIII, 1-44.
- Tuck, Steven L.** *A History of Roman Art*. Malden: Wiley Blackwell, 2015.
- Ulrich, R., Quenemoen, C. (eds.) 2014.** *A companion to Roman Architecture*. Chichester.
- Vagalinski, L. et al. (eds)** *Proceedings of the First International Roman and Late Antique Thrace Conference “Cities, Territories and Identities” (ИНАИ, XLIV)*. Sofia, 2018.
- Valeva, J., Nankov, E., Graninger, D. (eds.) 2015.** *A Companion to Ancient Thrace*, Chichester,.
- Velkov, V.** *Roman Cities in Bulgaria*. Amsterdam, 1980.
- Velkov, V.** *Le village dans la province romaine de Thrace. La documentation épigraphique*. – *Epigrafia e antichita* 12, 1993, 173-187.
- Velkov, V., M. Ognenova-Marinova, Zh. Cnimbouleva 1987:** *Mesambria, Mesembria*, Nessebur. Sofia.
- Wesenberg, B. 1971:** *Kapitelle und Basen*. – *Beiheft der Bonner Jahrbücher*, Bd. 32.